

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Lukáš Zícha:

Lidskoprávní diskurs v Japonsku a japonské zahraniční politice

Specifičnost Japonska patří v mnoha ohledech mezi zažité premisy a mnohdy klišé obecného, politického i akademického diskurzu. Zatímco teoreticky orientovaný výzkum má tendenci hledat mezi jednotlivými situacemi a aktéry shodné rysy, detailní případové studie naopak typicky důraz na zvláštní povahu zkoumaného jevu podtrhují. Práce Lukáše Zíchy, zabývající se lidskoprávními otázkami v japonském diskurzu a zahraniční politice, má blíže ke druhému typu akademických textů, byť nezanedbává ani obecná konceptuální a teoretická východiska.

Výzkumná otázka, jež se ptá po příčinách omezené role lidskoprávní agendy v japonské zahraniční politice, je pro práci (v dobrém) spíše záminkou ke komplexnímu ponoření se do palčivých problémů japonské národní identity, vztažených ke konkrétním případům porušování práv příslušníků některých sociálních skupin (burakumin, japonští Korejci, ženy, *comfort women*). Tato část práce se primárně zaměřuje na vnitřní japonské problémy, do určité míry vztahované k mezinárodnímu dění (tj. jde nanejvýš o mezinárodní politiku ve vztahu k lidským právům v Japonsku). Až v poslední části práce se autor cíleně věnuje odpovědi na položenou otázku, když ze tří teoretických perspektiv (realistické, konstruktivistické a *policy-making*) hodnotí důvody omezené role lidských práv v japonské zahraniční politice. Zmínit je ovšem třeba i propracovanou první část práce, která se komplexně a kompetentně vypořádává s zrodem lidskoprávní agendy jako takové a její internacionalizací.

Práce vzbuzuje v podstatě jedinou významnější pochybnost: Zda je z oborového hlediska přínosná a – řečeno nejkritičtějším možným způsobem – přijatelná prostřední část práce, věnovaná vnitřním japonským otázkám. Po mnoha diskuzích s autorem a zvážení všech okolností odpovídám na tuto otázku kladně. Jakkoliv sama o sobě spadá tato část práce do oblasti teritoriálních studií, nikoliv mezinárodních vztahů, tvoří důležitou součást obecnějšího záměru, jímž je představení japonských postojů k lidským právům, které se potom přímo otiskují do zahraničněpolitické agendy. Hlavní přínos práce totiž, bez ohledu na velmi kvalitní konceptualizaci v první části a aplikaci tří teoretických přístupů v části třetí, nespočívá v teoretické reflexi zkoumané problematiky, ale v komplexní a v mnoha ohledech vyčerpávající analýze „japonskosti“ ve vztahu k lidskoprávní problematice. Autor přesvědčuje především svým hlubokým vhledem do tématu, založeným na široké škále pramenů a sekundárních zdrojů, včetně sady provedených rozhovorů s aktéry, kteří se danou oblastí zahraniční politiky prakticky zabývají, nebo ji z akademického hlediska interpretují. Práce sice není inovativní z hlediska metodologického zpracování nebo teoretické reflexe, ale obsahuje „čerstvé“ údaje ve smyslu zatím málo reflektované matérie.

Další důležitou součástí kvality práce je její formální stránka: Jazykově, stylisticky, espritem i prací s prameny patří posuzovaný text mezi diplomovými pracemi k jasnému nadstandardu. Výjimky z precizního zpracování jsou jen občasné a nevýznamné (jeden příklad pro ilustraci: formulace „lid Spojených národů“ na s. 8 je špatným překladem termínu *peoples of the United Nations*, tedy „národy OSN“). Text obsahuje všechny požadované součásti.

Z výše uvedených důvodů práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

V Praze dne 3. 6. 2015